

[Samuel sen.]

brugsudvalg. Kommunale Forstanderskaber og Landboforeninger i Distriktet kan over for Lagtinget fremkomme med Forslag om Valg af Medlemmer til disse Udvalg. Jeg lægger megen Vægt paa denne Bestemmelse, for derved faar man jo de lokale Udvalg sammensat paa en saadan Maade, at de dels maa anses for tjenlige til den Virksomhed, de skal udøve, dels kommer til at nyde Tillid hos sognekommunale Myndigheder og hos de eventuelle Landboforeninger inden for Kredsen. Landbrugsudvalgene faar visse Beføjelser, men de er underordnet Landbrugsraadet, som skal nyde godt af deres Lokalkundskab.

Det færøske Jordegods bestyres nu, for saa vidt angaar Statens Fæstegods, af Amtmanden og Politimesteren, eller Landfogeden, som han hedder, med Bistand af Sysselmændene, og sorterer i Øjeblikket under Ministeriet for Landbrug og Fiskeri. Det Præsteembederne benificerede Gods bestyres af Præsterne under Tilsyn af Færø Amt og Provsti og under Overtilsyn af Kirkeministeriet og Stiftsovrigheden. Efter Lovforslaget skal Administrationen af Statens Fæstegods og Præstejorderne overgaa til Landbrugsraadet, men, som jeg allerede har anført, skal Raadets Afgørelse i en Række Tilfælde kunne begæres forelagt for Landbrugsministeren.

Bestemmelser om Jordfonden findes i § 8. Det er forudsat ved Forslagets Behandling i Lagtinget, at de Beløb, som indkommer ved Salg af Arealer af Statens Fæstegods paa Færøerne, skal opføres paa en særlig Konto for hvert enkelt Fæste. Kongsbønderne har meget længe ønsket, at det, der kommer ind ved Salg af Jord fra deres Fæste, skal indgaa paa en bestemt Konto og skal kunne anvendes til bedste for vedkommende Fæste. Det kan jo ikke nægtes, at naar man sælger megen Jord til Byggegrunde eller Jord til Opdyrkning fra et Kongsfæste, forringer man det paagældende Fæste meget betydeligt. Som Erstatning for denne Forringelse faar den Kongsbonde, der besidder Fæstet paa det Tidspunkt, da Afhændelsen foregaa, 4 pCt. af Købesummen, Resten indgaa i Statskassen. Kongsbønderne har altid ment, at det vilde være meget bedre og forsvarligere, om disse Penge samledes paa en bestemt Konto og kunde anvendes til bedste for det paagældende Fæste. Hvis man f. Eks. sælger til Byggegrunde saa godt som alt — det hænder jo for enkelte Fæstere —, hvad der findes af kultiveret Jord tilhørende Fæstet, forringes Fæstet

jo meget betydeligt, men der kan jo til det samme Fæste høre ukultiveret Jord, som meget vel kan opdyrkes, og som Kongsbonden gerne vilde opdyrke, hvis han kunde faa et mindre Beløb som Erstatning for dette store Arbejde. Det er nemlig et stort Arbejde at opdyrke og forædle færøsk Jord, og hvis Kongsbonden vilde gaa i Gang med at bringe under Kultur Haugejord, der skal renses for Sten — og der er Masser af Sten i færøsk Haugejord og Masser af Arbejde med at forædle denne Jord —, hvad var saa naturligere, end at han til denne Foranstaltning kunde anvende nogle af de Midler eller alle de Midler, der var indkommet ved Salg af kultiveret Jord fra samme Fæste? Det var jo Meningen at skaffe Erstatning udadtil for, hvad der er tabt indadtil, inden for Hegnene, inden for Gærderne, som man kalder det.

Jeg synes, det er naturligt, at man tilstræber gennem denne Jordfond at imødekomme Kongsbønderne paa det Punkt, og det kan godt lade sig gøre. Det bestemmes jo nu, at det, der indkommer ved Salg af Kongsjord, skal indgaa i Jordfonden. Hvis man saa indsætter det paa en særlig Konto, vil man til enhver Tid kunne se, hvor meget hver enkelt Fæste har til gode, og man vil saa i Reglementet for denne Fond kunne bestemme, hvorledes der skal administreres. Det vil ikke betyde saa umaadelig megen Administration, men nogen Administration skal der jo alligevel til.

En af Modstandernes Hovedindvendinger mod det foreliggende Lovforslag har været, at det Jordegods, der købes for Jordfondens Midler, og som meget ofte vil blive købt af det private Jordegods, ved Overgangen til Jordfonden bliver Statens Ejendom. Som man vil vide, udgør Statens Gods paa Færøerne over Halvdelen af det færøske Jordegods. Man er paa Færøerne ængstelig for, at man ved at sælge Odelsgods til Jordfonden skal forøge Statens Ejendom paa Øerne.

Jeg og mine Meningsfæller ønsker jo heller ikke, at det skal gaa til paa den Maade, at det private Jordegods bliver solgt til Staten. Vi er glade for, at Staten har Jordegods deroppe, for det har jo vist sig gennem Aarene, at det har været meget lettere at skaffe ejendomsløse Personer Opdyrkningsjord fra Fæstegods end fra det private Jordegods — det sidste har jo været næsten umuligt. Det skal imidlertid erkendes, at det private Jordegods paa Færøerne er fordelt paa saa mange Hænder, at der ikke er meget at sælge. Det sælges dog Mand og Mand imellem, og det arves, saa